

Αισθάνθηκα ότι καλούμαι να παρακολουθήσω τις ικανότητες των περφόρμερ

“Ονειρώξη” από το Θέατρο Λέξη

ΘΕΛΩ να βρω το σωστό τόνο γι' αυτό το σημείωμα. Υπάρχει κίνδυνος τα όσα λέω ν' ακουστούν σαν (θεός φυλάξει! από πού και ως πού;) συμβουλές. Υπάρχει κίνδυνος να απευθυνθώ στο άτομο Κατερίνα Λούρα και όχι στη σκηνοθέτιδα και την περφόρμερ της παράστασης “Ονειρώξη”. Υπάρχει κίνδυνος η κρίση ν' αφορά τη δημιουργό και όχι το δημιουργήμα της. Αυτό είναι ανεπίτρεπτο και αντιδεοντολογικό, επειδή υπάρχει και η δεοντολογία του θεατή. Ο θεατής καλείται από τους δημιουργούς να βλέπει και να αντιδρά στο θέαμα. Το θέαμα, το προϊόν της θεατρικής δημιουργίας, βρίσκεται ανάμεσα στο δημιουργό και το θεατή. Ο δημιουργός καλύπτεται πίσω από την αθέατη πλευρά του δημιουργήματός του, ενώ η ορατή πλευρά, η στραμμένη προς το θεατή επιφάνεια προσφέ-

ρεται προς κρίση, γεγονός που συντηρεί και μια απόσταση ασφαλείας μεταξύ ημών και υμών. Ίσως με την έκφραση “απόσταση ασφαλείας” ενεργοποίησα σκέψεις για την επιθετικότητα της αληθινής τέχνης, για το σκοπό της ν' αγγίξει, να συγκινηθεί, να συγκλονίσει, κ.τ.λ. Η σημαντική διαφορά έγκειται στο γεγονός, ότι τα χρησιμοποιούμενα στην προηγούμενη πρόταση ρήματα “επαφής” αφορούν την επίδραση της τέχνης στους θεατές και όχι την επίδραση των λειτουργιών της. Την άμεση επαφή με το δημιουργό χωρίς τη μεσολάβηση του δημιουργήματός του προσωπικά τη φοβάμαι επειδή μου αφαιρεί την ιδιότητά μου, την ιδιότητα του θεατή και καλεί τους κανόνες του αγαπημένου μου θεατρικού παιχνιδιού, βασισμένου στο αρχέγο-

νο τρίγωνο “καλλιτέχνης-το έργο του-θεατής”.

Τα πιο πάνω αφορούν την “Ονειρώξη” της Κατερίνας Λούρα. Η παραγωγή του Θεάτρου Λέξη είναι η τρίτη μας συνάντηση με την ηθοποιό. Αν για την πρώτη παράσταση η συναισθηματική (γι' αυτή την πτυχή της πρόσληψης μιλάω τώρα) αντίδραση ενός ξαφνιασμένου θεατή ήταν “Κάποιος να την προσέξει! Κοιτάξε τι γίνεται! Κάποιος, ειδικός και αρμόδιος, να προσέξει την εκκρηκτικά ταλαντούχα, την τόσο γενναία ηθοποιό”, τη δεύτερη φορά εκεί στην πσινα το αίσθημα θα μπορούσε να κωδικοποιηθεί ως εξής “Κάποιος να τη φυλάγει!

Το ταλέντο της μπορεί να κάνει έκρηξη και η γενναιοδωρία της την κάνει να μην προσέχει καθόλου”. Τώρα την τρίτη φορά, μου ήρθε αυθόρμητα “Κάποιος να τη σταματήσει!” Προσπαθώ απεγνωσμένα να γίνω κατανοητή. Να μου πείτε, τόσα χρόνια βλέπουμε άξιους κατά τα άλλα και έμπειρους δημιουργούς να πνίγονται (και να μας πνίγουν) στη συμβατικότητα, και μας πείραξε ένα ασυμβίβαστο νέο ταλέντο; Δεν είναι αυτό.

Στην “Ονειρώξη” αισθάνθηκα ότι καλούμαι να παρακολουθήσω όχι το έργο, αλλά τις ικανότητες των περφόρμερς. Όχι τους ρόλους, αλλά την ανοιχτή διαδικασία της ενσάρκωσής τους χωρίς το τελικό αποτέλεσμα. Ν' ακούσω όχι το θεατρικό λόγο, αλλά την εκτέλεση του λόγου. Δεν έπαψε να μας συναρπάζει η ενέργειά της Λούρα, δεν έπαψε να μας εντυπωσιάζει η ευρηματικότητά της. Αλλά φοβάμαι ότι η ειλικρίνειά της, η ανεπιφύλακτη της ανοιχτοσύνη τείνει να μεταβληθεί σε έκθεση εαυτού. Έκθεση εαυτού πάνω από το έργο, πάνω από το κείμενο, πάνω από το λόγο. Όχι τη ροή του, αυτή ήταν εντυπωσιακή, αλλά πάνω από τις άλλες του λειτουργίες του. Και τα κείμενα είναι σπουδαία. Θα ήθελα πολύ η Κατερίνα Λούρα να παίξει το “...και Ιουλιέττα” του Άκη Δήμου. Θα ήθελα πολύ η Κατερίνα Λούρα να παίξει την Ιουλιέττα, τη νύφη στο “Ματωμένο γάμο”, την “Αντιγόνη”, του Ανούι.

Αναρωτιέμαι ποια θα ήταν η εντύπωση από την “Ονειρώξη” αν δεν είχαν προηγηθεί οι δύο πρώτες; Απλώς μέσα από τις τρεις συναντήσεις άρχισε να διαγράφεται μια τάση αυτοπαρουσίασης, η οποία, όσο ανεξάντλητα και να νιώθει η ηθοποιός τα αποθέματα της ενέργειας και της φαντασίας της (έστω κι αν αυτή ξέρει καλύτερα απ' όποιονδήποτε), δεν μπορεί παρά να τείνει προς αυτοεξάντληση.

Η κίνηση και των δυο περφόρμερ ήταν καταπληκτική και ο Svetlin Velchev αποδείχτηκε ιδανικός συνεργάτης στο δύσκολο εγχείρημα της Κατερίνας Λούρα.

Βασισμένο στο έργο του Οδυσσέα Ελύτη “Μονόγραμμα” και στο έργο του Άκη Δήμου “...και Ιουλιέττα”. Ιδέα και σκηνοθεσία: Κατερίνα Λούρα. Κινησιολογία: Svetlin Velchev. Περφόρμερ: Κατερίνα Λούρα, Svetlin Velchev